

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

769. An, & qualiter collatio fieri possit conditionatè, & quasi paciscendo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Questio 763. An, si Episcopus contulit incapaci, possit iteratò conferre?

Respondeo: quòd si Episcopus, in quo supposita ab initio simultanea cum Capitulo per concordiam seu pactum, aliàve concessionem factam ei à Capitulo, solidatum est jus conferendi beneficium aliquod sub ea lege, ut certo generi personarum, seu habentibus certas qualitates, alteri personæ non habenti dictas qualitates illud contulit, adeòque nulliter, ultra nullitatem hujus actûs ex toto, non esse ademptam ei eam concessionem seu potestatem conferendi, quò minus, etiam ad eandem illam vacationem, possit iterum providere de persona habente requisitas qualitates, modò res sit integra, id est, nisi aut ex temporis lapsu, aut ex appellatione interposita sit potestas devoluta, vel aliàs, puta, ex applicatione, provisione intercisâ, ut dictum est supra, ubi de potestate Capituli quòd ad conferenda beneficia. De ceterò collatorem, postquam semel indigno, præsertim scienter, contulit, non posse iteratò illud beneficium conferre alteri ad eandem vacationem, sed esse locum devolutioni, videtur sequi ex dictis de devolutione & præsentatione, ubi qualiter patronus variare possit.

Questio 764. Quenam sint pœne indignis conferentium?

Respondeo: Prælatus indignis conferens beneficia, si post unam & alteram correptionem se non emender, in Concilio provinciali à collatione beneficiorum suspendi debet. *cap. grave. de præb. Laym. ibid. n. 4.* hæc autem pœna longè diversa est ab ea, quæ decernitur in *c. cum in cunctis. de elect.* ibi enim statuitur, ut eligens (idem est de collatore) indignum pro ea tantùm vice, seu quòdâ ejus beneficii collationem privatus sit; hic verò de cuiuslibet beneficii provisionibus dicitur, si indignos promoveant, & moniti se non emendent, ut ab omni beneficiorum collatione suspendantur, suspensione Papæ vel proprio Patriarchæ reservatâ, licet aliter, et si non rectè, ut inquit Laym, rem hanc explicet Gloss, in *cir. c. grave. v. persona.*

Questio 765. An Episcopo conferri possit beneficium?

1. Respondeo primò: collatio dignitatum vel beneficiorum facta Episcopo est invalida, nisi fiat in dispensatione Papæ, aut ex justa & necessaria causa, v.g. quia Episcopus non erat in possessione Episcopatus, sed exulabat; vel quia non habet fructus sufficientes ad se sustentandum, *Garc. p. II. c. 6. n. 44. citans Abb. in c. cum nostris. de concess. præb. num. 4. & 7. & 15. Lamb. p. 1. l. 2. q. 7. a. 16. Rodr. in sum. tom. 2. c. 10. n. 7. Less. de just. l. 2. c. 34. n. 139.*

2. Respondeo secundò: valet tamen collatio, præsertim beneficii simplicis facta Episcopo, qui renunciavit Episcopatu. *Garc. loc. cit. n. m. 45. citans Navar. cons. 14. & 15. de elect. contra Cardin. in c. ad supplicationem. de renunc. n. 1. putantem etiam tali Episcopo non posse conferri beneficium sine dispensatione vel causa.*

3. Respondeo tertio: valet etiam facta Episcopo titulari. *Garc. ibidem. & Nav. contra Bursatt. cons. 35. l. 4. n. 23. dicentem, quòd promotus ad Episcopatum titularem, per hoc reddatur inhabilis*

ad alia deinceps beneficia habenda sine indulto Papæ. Addit quoque *Garc. n. 46.* se respondiisse, etiam pensionem reservatam Episcopo titulari sine dispensatione esse validam, citat hanc in rem *Sanch. de matrim. l. 8. d. 4. à num. 2. & Tusch. l. 1. D. v. dispensatio.*

4. Respondeo quartò: valet collatio beneficii facta electo in Episcopum ante confirmationem; nam ante hanc est capax beneficii alterius, si sibi conferatur. *Garc. loc. cit. n. 47.*

Questio 766. An beneficium resignatum conferri possit consanguineis, affinis, familiaribus collatorum & resignantium?

Respondeo: de hoc dicendum infra de resignatione beneficiorum, ubi, quibus resignari possint beneficia. Cetera quæ hic examinari deberent, in specie de qualitatibus personarum, quibus conferenda beneficia, puta, de ætate, sanitate, scientia, moribus, legitimitate, carentia censurarum & infamix, bigamia, de semel facta earum rejectione, & similia omnia exactè tractata invenies tum *primâ part.* ubi de qualitatibus promovendorum ad beneficia, tum *sect. 2. hujus part.* ubi de eligendis.

PARAGRAPHVS II.

De collationis legitimæ conditionibus.

Questio 767. Quæ sit distinctio inter ea, quæ ut forma, & quæ ut conditiones requiruntur ad collationem?

Respondeo: quæ ut forma requiruntur, ita servari debent, ut nec minimum omittatur, aliàs actus corrumpit; cum forma det esse rei. *Castrop. de benef. in præm. ad D. 3.* de quo vide plura apud *Gonz. gl. 4. num. 137.* Conditiones dicuntur, quæ non ita sunt ad actum requisitæ, ut ex illarum omissione actus corruat, quia actui adjacent. *Castrop. ibid.* Est autem hoc ipsum quandoque difficile discernere, num aliquid ut purè conditio, num ut quid formæ requiratur; illud tamen notandum, quòd, ut ait *Castrop.* regulariter loquendo, conditiones in beneficiorum provisione requisitæ hunc effectum præstent; nimirum quòd ex earum omissione actus sit nullus, ac ita naturam formæ induant.

Questio 768. Quot, vel quæ sint conditiones collationis legitimæ?

Respondeo: sunt sequentes: quòd debeat esse pura, certa, facta in perpetuum, sine diminutione, & gratis.

Questio 769. An, & qualiter collatio fieri possit conditionatè, & quasi paciscendo?

1. Respondeo primò: potest fieri sub conditione qualibet de præterito vel præterito, quæ beneficio de jure inest, aut ei annexa est, dicendo: v.g. confero tibi beneficium, si vacat, si ætatem ad illud requisitam habes, *Garc. p. 8. c. 2. num. 4. citans quam plur. Castrop. loc. cit. p. 1. n. 4. citans Valq. de benef. c. 4. s. 4. num. 241. Azor. p. 2. l. 6.*

16. c. 26. q. 3. Covar. l. 3. var. c. 16. n. 2. talis enim conditio, cum cuilibet collationi sit annexa, ejus expressio collationem vitare nequit. Castrop. loc. cit. & expressio conditionis, quæ de jure inest, nihil operatur, ut Bartol. in l. 3. de Legatis, quia, etsi non exprimeretur, debet tamen subintelligi. Laym. in c. cum dilecti. de rescript. n. 6. Atque ita, cum nihil operetur, non tam facit collationem conditionatam, quam absolutam relinquit, & nequaquam illam suspendit. Laym. in c. significasti. de elect. nu. 1. Garc. loc. cit. n. 5. Castrop. num. 4. quia & licet supra naturam inest, seu annexa est, tamen expressa cautio obesse non potest, & quandoque ad omnem dubitationem tollendam prodesse, juxta vulgatum illud: abundans cautela non nocet. Laym. in c. si gratiosè. de rescript. n. 6. & rarum non est, ut quæ de jure insunt conditiones, exprimantur; quia expressa magis apprehenduntur, quam subintellecta. Laym. ad c. significasti. de off. & potest. jud. Deleg. n. 1. Adeoque jam fieri potest collatio à collatore, etiam si talis conditio existentiam ignoraret: v. g. vacationem beneficii, atatem collatarii, ait Garc. cit. n. 4. Procedunt hæc pariter de electione, Garc. n. 5. Castrop. n. 4. citans Coraf. de benef. p. 4. c. 3. n. 34. Lamb. p. 2. l. 2. q. 3. a. 9. n. 2. contra Archid. Rebuff. Covar. & c. apud Garc. n. 7. cum enim eligens eligendum tacite oneret omnibus conditionibus, quæ jure ipsi beneficio insunt, quia hæc à beneficio separare nequit, non potest hinc electio vitari; cumque adjecta talis conditio electionem non reddat conditionatam, aut obscuram & incertam, ob stare non potest textus c. in electionibus. de elect. in 6. Multoque magis procedunt de presentatione, tam facta à patrono Ecclesiastico quam laico, utpote quæ etiam esse potest sub conditione de futuro incerto, dubio, modo intra tempus datum ad presentandum purificetur talis conditio, tollatur dubium & obscuritas; per illam enim sublationem & purificationem presentatio evadit absoluta & certa. Castrop. n. 3. Garc. n. 3. ex Lamb. loc. cit. a. 5. n. 5.

2. Respondeo secundò: per adjectam conditionem de præterito vel præsentis, quæ beneficio de jure non inest, sed est ab eo aliena, v. g. dum dicitur: confero Petro, si nobilis est (posito nimirum hanc conditionem, neque ex speciali jure, puta, statuto vel dispositione fundatoris inesse beneficio) vel: eligo Titium, si dives est, vel caller musicam: reddi collationem & electionem illicitam & nullam, censet probabiliter Castrop. loc. cit. n. 7. et quòd cum tales conditiones beneficio & collationi extrinsecæ, non præsupponantur cognitæ collatori (quod tamen ipsum sæpe quoque evenit in conditionibus collationi & beneficio intrinsecis, v. g. dum ignoratur ætas, legitimitas &c.) collator videatur intendere, ut collatio & electio effectum habeant, si Petrus nobilis, dives &c. & id probatum fuerit, & non aliter; adeoque licet videantur conditiones de præsentis, ob probationem tamen & verificationem illarum sint de futuro. Contrarium tamen tenet Passer. de Elect. c. 18. n. 21. vide dicta scilicet. præced. de elect. Et in specie, posse à Papa habente plenam in beneficiis potestatem fieri collationem sub conditione, etiam de futuro, quæ non inest beneficio, ait Garc. loc. cit. n. 50. citato Felin. Coraf. Selv.

3. Respondeo tertio: per adjectam conditionem de futuro contingente, etsi ea de juris necessitate supposita sit, v. g. dicendo: eligo Titium (idem est: confero Titio beneficium) si benefi-

cium jam habitum, utpote incompatible, prius dimiserit: si major pars Capituli consentierit: si intra legitimum tempus se fecerit ordinari &c. vitari absolute electionem (idem est de collatione) tradit Passer. loc. cit. num. 1. Verùm distinguunt id alii cum Garc. à num. 9. admittendo nimirum id, si tales conditiones exprimantur eo modo, quo actui non insunt, nempe suspensivè (qualiter secundum illos exprimuntur, dum dicitur v. g. confero Titio, si prius beneficium dimiserit) negando verò, dum exprimuntur eo modo, quo actui insunt, nimirum non suspensivè, qualiter eas exprimi censent hi Auctores, dum dicitur: si prius beneficium dimittat: si faciat se ordinari. &c.

4. Respondeo quartò: possunt onera & obligationes tacite seu de jure (intellige tam communi quam speciali) beneficio annexæ in ejusdem collatione exprimi, eo modo, quo supra naturam, seu ex necessitate insunt, & collatio fieri sub conditione, & veluti pactatione eas sic expressas implendi, (v. g. si collator conferat curatum expressæ conditione, ut jam habitam parochialem resignet, ut resignans possit exigere fructus beneficii resignati ante resignationem decursum, & inexactos, &c., ut Paris. de consentiis 4. 45. & de resign. l. 1. q. 12. apud Garc. ut resignans possit exigere fructus usque ad diem præstiti consensûs) absque eo, quòd per hoc vitietur aut evadat simoniaca. Laym. in c. significasti. de elect. n. 1. Garc. loc. cit. n. 14. citans Suax. de relig. tr. 3. l. 4. c. 39. num. 9. & 16. Azor. p. 2. l. 7. c. 27. q. 6. Ugol. de simon. tab. 1. c. 11. Paris. de resign. l. 14. q. 6. n. 1. & q. 47. n. 22. Nav. in man. c. 23. n. 100. Selv. p. 2. q. 20. n. 2. juxta cit. c. significasti, & Gl. ibi, & Abb. & Decium.

5. Respondeo quintò: nequaquam citra simoniam exprimi possunt dicta onera, aut in pactum apponi alio modo, quam quo de jure insunt, seu annexantur beneficio, ut si sub novo & speciali obligationis modo imponerentur, v. g. confero tibi beneficium, si juraveris, quòd velis residere, & ad Ordines promoveri, dum residentia & promotio ad Ordines aliàs simpliciter tantum, & ex juris necessitate erant imposita beneficio & beneficiati: jam verò insuper novâ obligatione, nimirum religionis vi juramenti ad ea adigatur promotus. Item ut collatarius, qui de cetero ex gratitudine obligatus est collatori suo deferre honorem & obsequia (adeoque de hac ipsa obligatione, sicut hæc naturaliter & necessariò inest, commoneri potest absque simonia, dum confertur ei beneficium) promittat se eadem obsequia præstiturum, ita ut jam insuper ex fidelitate, aut etiam ex justitia ad ea teneatur, hæc nova obligatio, quæ supra naturam non inerat, inducitur simoniacè. Castrop. loc. cit. n. 6. citans seipsum tr. de viris relig. oppos. d. ult. de simon. p. 3. n. 2. Laym. in cit. c. significasti. num. 1. citans seipsum. Theol. mor. l. 3. tr. 4. c. 16. n. 4. & remittens ad Abb. in cit. c. significasti. num. 6. Garc. loc. cit. à num. 16.

6. Respondeo sextò: sed neque citra simoniam exprimi, seu apponi posse conditionem, seu conferri beneficium sub conditione, quæ beneficio non inest, etsi ea aliàs sit opus pium, tradit Garc. loc. cit. num. 17. citans
Put. Caputaq. &c.

* *

Ff 2

Qua-